

UJ KELET

Romániában	
Egész évre	— 750
Félévre	— 380
Negyedévre	— 200
Egy hónapra	— 70
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 cK
Egy szám	— 1-50 cK

Az új birodalmi gyűlés

A május huszadikán összeülő új német birodalmi gyűlés nem fog túlságosan biztató képet nyújtani a reménykedőknek. A német választás egy lépéssel sem hozta közelebb Európát a kibontakozáshoz és a hivatalos nyilatkozatok minden erőfeszítése ellenére el kell készülnie mindenkinek rá, hogy a következő hónapok Németországban a legsúlyosabb belső krízis jegyében fognak lefolyni. Ma már megközelítő pontossággal lehet látni a német választások eredményét, amelyből kitűnik, hogy bár a mérsékelt pártok az egész vonalon tért vesztettek, de mégsem annyira, hogy a szélsőségek az uralom alkotmányos átvételére gondolhassanak. A legérzékenyebb veszteség a szociáldemokratákat érte, akik mintegy hetven mandátumot veszítettek és az összeülő birodalmi gyűlésre alig száz képviselővel vonulnak fel. Mindenesetre így is a legerősebb pártja maradtak a parlamentnek. Legyenek az okát általában abban látják, hogy a szőnyegen lévő gazdasági és politikai kérdésekben nem léptek elég határozott és világosan körvonalozott programmal a dolgozó tömegek elé, amelyeknek tekintélyes része emiatt a féktelen agitációt kifejtő kommunistákra adta le szavazatát. A kommunisták egyébként a választások alatt ugyszólván egy követ fújtak a néppárti ébredőkkel, amennyiben szintén a szakértői javaslatok ellen izgáltak.

Pedig a szakértői javaslat ma a német politikának Achilles sarka és annak feltétel nélküli elfogadásától vagy elutasításától függ Németország legközelebbi jövőjének sorsa. Az antant — Macdonald erőfeszítéseinek hatása alatt — teljesen egységes abban, hogy most már nem enged kibúvót és a legcsekélyebb szabotáziási kísérlet esetén szigorú szankciókat léptet életbe. Az ugynevezett középpártoknak nem volt elég bátorságuk, hogy a tömegeket kellőképpen felvilágosítsák a szakértői javaslat esetleges elutasításának várható következményeiről. Ez az oka annak, hogy a szennvedélyek sokkal jobban tudták befolyásolni a választók elhatározását, mint a nyugodt és hűvös érvek. Stresemann német néppártja, Wirth centumpártja és Dernburg demokrata pártja emiatt szenvedett kisebb-nagyobb veszteséget és ennek köszönhetik a nemzetiek, a néppártiak és kommunisták számottevő sikerüket.

A kormányzás az új birodalmi gyűlésen is csak koalíciós alapon képzelhető el, de még a legszerencsésebb koalíció is nagy nehézségekkel fogja magát szembe találni. Olyan koalíció nem képzelhető el, amelynek kétharmad többsége lenne, márpedig a weimari alkotmány szerint minden fontosabb törvényjavaslatához kétharmad szótöbbség szükséges. Ha pedig a szennvedélyek az egyes pártok között a parlamentben is olyan féktelen lobogásban lesznek mint a választások alatt, akkor valóban nem sok jót lehet várni a most megválasztott birodalmi gyűléstől. A legrosszabbtól azonban mégsem kell tartani. Több mint valószínű, hogy a kinevezendő új kormány, akármilyen pártokból lesz is összeválogatva, nem fogja kereken visszautasítani a szakértői javaslatokat és ezzel Németországot a legsúlyosabb külpolitikai válságba sodorni. Arra azonban számítani lehet, hogy megkísérlik majd kicsikarni bizonyos enyhítéseket és nincs kizárva, hogy Macdonaldot újabb engedményekre bírják, miáltal ismét felborulhat a szövetségesek egysége. Ez azonban csak egy eshetőség, amire a kormányra készülő német nemzetiek mint bizonyosságra számíthatnak. de a mely az utolsó pillanatban csődöt mondhat. Macdonald ugyanis a legutóbbi távirati jelentések szerint állítólag hozzájárult a belga miniszterelnök javaslatához, hogy Németország szabotáziása esetén gazdasági blokádot rendeljenek el ellene. Bárhogy alakuljanak is tehát a

dolgok, a közeli hetek viharos események lehetőségét rejtik magukban.

A másik rendkívül döntő probléma: milyen álláspontot fog elfoglalni az új parlament a weimari alkotmánnyal és általában a köztársasági államformával szemben. E pillanatban ugyilatszük nincs komoly veszélyben a köztársaság. De nem is nyugszik biztos alapon. Nem

Ma kezdik az állampolgárok összeírását Kolozsváron

A hatóságok is teljesen tájékozatlanok. Dr. Schuller Rudolf nyilatkozata. A tisztviselők elbírálásán mulik, hogy ki lesz állampolgár és ki nem

(Cluj-Kolozsvár, május 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminisztérium távirati rendelkezése alapján kiadott 7482—1924. számú városi tanácsi felhívás szerint pénteken reggel kilenc órakor kezdődik meg Kolozsváron a román állampolgárok összeírása. Előre meg lehet jósolni, hogy az összeírás fiaskót fog vallani, mert a rendelkezésre álló rövid idő és a megfelelő instrukciók hiánya miatt lehetetlen lesz elkerülni, hogy a polgárok ezrei ki ne maradjanak a lajstromokból. Az állampolgársági törvény végrehajtása körül nemcsak a közönség körében uralkodik a legnagyobb tájékozatlanság, de maguk a listák összeállításával megbízott hatóságok sem tudják, miképpen fogjanak hozzá ehhez a nagyarányú és felelősségteljes munkához.

„Sürgös“ előkészületek

Munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni a városi tanács illetékes faktoraival, akik azonban egyáltalán nem tudtak tárgybéli felvilágosítást adni. Pedig napok óta számtalan kolozsvári lakos keresi fel információért az illetékesi ügyosztályt, amelynek hatáskörébe tartozik az állampolgársági lajstromok összeállítás, de amely talán még tájékozatlanabb, mint a közönség. A belügyminisztérium által kiadott végrehajtási utasítás hivatalosan — „sürgös“ megjegyzéssel — tegnap érkezett a város-
hoz, ahol csak a lapokban megjelent közlemények alapján tettek valamelyes előkészületet az összeírásra. Így például ma reggel körülbelül tizenöt városi tisztviselőnek hivatalos írást kézbesítettek, amelyben értesítik, hogy az összeírást vezető bizottságba delegálták őket.

Utasítások és szaktudás nélkül

A kormány részletes instrukciói nélkül tehát az, hogy valaki román állampolgár lesz-e vagy sem, kizárólag az összeírást végző bizottságtól függ. A delegálási értesítésen kívül ugyanis a bizottság tagjai az utolsó pillanatig semmilyen utasítást nem kaptak arra vonatkozólag, hogy ki mit fog csinálni, hogyan kezdje meg a munkáját és milyen iratokat követeljen a jelentkezőktől. Értesülésünk szerint még megfelelő nyomtatványok sincsenek az összeírás megkezdésére.

Ellentmond a törvény

Súlyos komplikációkat fog előidézni az a körülmény, hogy az összeírást végző bizottságban kevés a jogász. A jelentkezőknek nagyon számottevő részénél ugyanis olyan komplikált a jogi viszony, hogy abban a tapasztalt jogász is csak nagy óvatossággal és hosszabb tanulmányozással tud igazságot tenni. Kézenfekvő példaképpen felemlítjük az állampolgársági törvénynek és a végrehajtási utasításnak azt a részét, mely szerint a listák összeállításánál az 1918 után szerzett illetőséget nem lehet figyelembe venni. Ez máris egyértelmű a jogfosztással, mert 1918 után 1921-ig csak az szerzethetett illetőséget, aki az egyesülés előtt legalább egy évvel már itt lakott, akit tehát a törvény más paragrafusára szerint teljesen megillet az állampolgári jog.

Az elkallódott illetőségek

De a törvénynek ezen egymásnak ellentmondó rendelkezéseivel kívül súlyos kompliká-

ciót és jogsérelmet fog előidézni az is, hogy valószínűleg a forradalom alatt elkallódott a kolozsvári illetőségek névjegyzékének egyrésze. Már eddig is megesezt, hogy olyan emberek jelentkeztek a városnál, akiknek a magyar uralom idejében szabályszerűen megszerzett illetőségi bizonyítvány volt a kezükben, de a nevük mégsem szerepelt a hiányos indexben. Ezeket arra utasították, hogy kérjék újból az illetőséget, mintha soha meg nem szerzeték volna. Mi fog történni ezeknek az állampolgárságával? Hogyan fogják elbírálni azoknak az esetét, akik 1918 óta lettek nagykorúvá? Számtalan ehhez hasonló jogi probléma fog felvetődni a lajstromok összeállításánál, amelyekben mégsem lehet tájékozatlanokra bízni a döntést.

Ilyen körülmények között érthető az a nyugtalanság és bizalmatlankodás, amellyel Kolozsvár minden lakosa, de főleg a kisebbségekhez tartozó polgára viseltetik az állampolgársági törvény végrehajtásával szemben. Egyedül a szászok bizakodnak, akiket véleményük szerint aligha érhet jogsérellem. Ez a felfogás tükröződik vissza Schuller Rudolf dr.-nak, az erdélyi szászok egyik reprezentáns politikusanak az Uj Kelet munkatársa előtt tett következő nyilatkozatában is:

Schuller dr. álláspontja

— A szászokat az állampolgársági törvény rendelkezései nem nagyon érdeklik. A szászok évtizedek hosszú sora óta laknak itt, újabb időkben bevándorlottak alig vannak közöttünk, úgyhogy az állampolgárság kérdése nálunk nem képezheti vita tárgyát. Van ugyan néhány katonatiszt, akik az összeomlás után magukat szászoknak vétették fel és beléptek a szász nép kötelékébe, úgy hiszem azonban, ezeknek az állampolgársági ügye sem kétséges, mert legnagyobb részük a román hadseregben teljesít szolgálatot.

— Mindenesetre érint minket az állampolgársági törvény kisebbségi szempontból, mert hiszen mi is a trianoni békeszerződésben látjuk a kisebbségi jogok garanciáját, amellyel ez az új állampolgársági törvény szöges ellentétben van. A szász nép vezetősége még nem foglalkozott behatóan ezzel a kérdéssel és ezért nem nyilatkozhatom a szászok állásfoglalására vonatkozóan. Annyit mondhatok, hogy amennyiben foglalkozunk majd az állampolgárság ügyével, minden szempontot félretéve, csak nemzeti, helyesebben kisebbségi szempontjainkat mérlegelve és azok érdekében hozzuk meg döntésünket.

Itt említhetjük meg ismételt, hogy első nap a Piata Unirei (volt Mátyás király-tér) lakosainak kell jelentkezniük. A jelentkezés délelőtt kilenc és egy óra, délután három és hét óra között történik a város háza 4. számú hivatali helyiségében.

Megszakadtak a holland-orosz tárgyalások

Hága, május 8. A holland kormány hivatalos jelentést tett közzé, amelyben közli, hogy a Berlinben tárgyalt holland küldöttség eredménytelenül tért haza, mivel Krestinsky kijelentette, hogy minden tárgyalás fölösleges, ha Hollandia a régi orosz adósságokat nem akarja megfizetni.

Legolcsóbb
beszerzési
forrás

Engros
Endetail

dolfnál

mand 37. sz. alatt

legszebb
gy
érkeztek

okuen
okra.
tek

Steiner

áruháza
fonszám 9—61

Endetail

hazaérkeztünk.
mutatni.

5% = OS

árak aug. 15-ig

átalakítást szep.
nyösen vállalunk

sök

— 25

Kicsinyben!

radea-Mare

ötök és műlábak

Zsidók sorsa — zsidók hajója

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Konstanca, május 7.

A nagy zsidó éposz néhány meghatározó jelenete pergett le Konstancában e hét kedden, a „Romania“ nevű hajó előtt a kikötőben. A Lengyelországból és a volt orosz birodalom határállomáiból, Erdélyből, a regátból és Bulgáriából Palesztinába igyekvők, háromszáz egynehányan nyüzsgtek itt, meglettek és gyermekek, kevés öreg, nagy ládákkal és eleséggel megtömött kis kosarakkal. Ványadt képükön a remény melege suhant végig, a próféta jóslása kezd teljesülni: „Összegyűjtitek benneteket a föld négy részéről...“

Egy kis csoporton a vámpavillon előtt, a két-ségbeesés fájdalma borzongott. Ezek is kivándorlók voltak, akik ime az új ország kapuja előtt összeroppantak. Az erejökbe vetett hit szárnyai lecsapva, sok esztendő vesződsége, hajnali fölkelések, futkosások, a gyermekek fölneveltetésének ezer gondjai, a zsidó kispolgár reménysége, hogy majd az utód könnyebben fogja meguszni, mindent a leégett kikötői raktárnak fekete üszke fődí. A javakorukban megöszült szép szál zsidók révetegen néznek a tenger messzeségébe:

Meajin jovo ezri?

Azonban siránkozás helyett beszéljenek a tények. Akiben emberi szív dobog és aki munkája gyümölcsét élvezheti, fogja tudni kötelességét.

A hajórászállás előtt

AusländerMóric és Friedmann Farkas családjai Tordáról, a kolozsvári Palesztina Hivatal közvetítésével, a májusi transzportba teljesen elkészültek. A negyvenöt esztendő Ausländer magával vitte feleségét Dóra nevű egyetemi hallgató leányát, aki kint földmunkás lesz. Etelt, Jósikát, a tízéves Erzsit és a három éves Simont. A Friedmann család áll a családfőn kívül Friedmannéból, annak atyjából, Farkas Mór nyolcvan éves aggasztányból és Friedmannék hét éves Tibor fiacskájából. A két család tizenöt ládába csomagolva hozta Konstancába butorát, fehérneműt háztartási cikkeket, az ágyneműket és apróságokat. A vallásos emberek pénteken délelőtt jöttek Konstancába, úgy irányították a dolgukat, hogy szombaton ne kelljen vasuton utazniok.

Abban a vagonban utaztak, amelybe holmijukat berakták. Lejöttek a vagonokkal egészen a kikötőig, amelyben akkor már ott horgonyzott — szemben a raktárakkal és vámpavillonnal — a Jaffába készülő „Romania“ gőzös. Azt hitték, itt tölthetik majd azt a néhány napot, ami a hajó indulásáig még hátra van.

Szombaton délelőtt váratlanul utasítást kaptak a vagon elhagyására. Haladéktalanul rakassák ki holmijukat, mert a vagonokra szükség van az állomáson és keddig semilyen körülmények között ott nem vesztegelhetnek.

Alig hogy kirakták a két család holmiját, újabb parancs jött, a ládák nem állhatnak szabad ég alatt a kikötőben, azokat gyorsan be kell helyezni a raktárba. Délelőtti féltizenkettőig tart a raktárba való berakodás hivatalos ideje. A két család apraja-nagyja sietett bevinni a kelengyét, a butort, a sok ágyneműt, a varrottast és a család-nak drága apróbb emléktárgyakat az ötös számú, kátránnyal bevont, fából készült kikötő-raktárba.

Tűz a kikötőben

A család úgy gondolkodott, hogy szombat és vasárnap éjszakát a vesztegár céljaira felállított barakokban fogja eltölteni, nem pedig szállodában, ahol kisebb jövedelmű emberek nem tudják megfizetni a magas szobaárakat.

A családok miután elhelyezték a nagy ládákat, kimentek a kikötőnek egy messze eső részére, a barakokba, amelyeket most a kivándorlók rendelkezésére a Palesztina Hivatalnak adtak át. Elkészítették fekvőhelyeiket és kiutaltatták maguknak az eledel elkészítésére szolgáló kemencét. Már elmúlt déli egy óra, amikor ebédhez ülhetek volna. Ebéd közben óriási túlköles, bugás, szírének szomoru lár-mája verte fel a déli csendet.

— Tűz van a kikötőben!

Mindenki hanyat-homlok futott a tűz színhe-lyére. A két tordai család is futott és csak akkor

látták a maguk nagy veszedelmét, amikor a vá-lyogból tapasztott apró munkásházak elé értek. Innen már látni lehetett, hogy a lángok a hat rak-tár közül az utolsóelőtti emésztek vad gyorsasá-gban. Fekete vastag füstgomoly közepéből hatalmas szikrák estek köröskörül. Nemcsak a szomszédos faépületeket veszélyeztette már a mindjobban ter-jedő tűz, hanem a szembenálló hajókat is, amelyek-nek tűzrészége azonnal akcióba lépett.

A kikötő tüztöltésége nyomában a helyszínen volt, de arra gondolni sem lehetett, hogy a rak-tárban felhalmozódott rengeteg árut, a sok méter-mázsá burgonyát, babot, halat, vasárut és jórészt exportra váró egyéb holmit megmenthessék. Félel-metes gyorsasággal terjedt a tűz. A körülbelül öt-ven méter hosszú és huszonöt méter szélességű raktár egyszerre lángolt mind a négy oldalán. A tűzrészeg nem tehetett mást, minthogy mentse a szomszédos raktárakat, amelyekben akkor rengeteg gyulékony anyag volt felhalmozva. Ha nem tudták volna ezeket megmenteni, ki tudja, milyen katasz-trófiáról lehetett volna most beszámolni.

A katasztrófa ezuttal azonban a két tordai fa-miliát és egy Chajim Madzsar nevű bolgár zsidó családját érte, akinek a holmija, ki tudja, mi-lyen okból, a 4. számú raktárból átjutott az ötö-dikbe. E három család tagjai tördelték kezeiket és könnyes szemekkel nézték, mint talják a lángok pillanatok alatt egy emberöltő verejtékes munká-jának hozadékát. Odaégett még az Ausländer-holmi-val az a százegynéhány fontról szóló csekk is, amelynek alapján a földvásárlást végleg lebonyolít-hatnák. Odaégett könyveik és sajnálatosképen ugyanez a sors érte azokat a könyveket is, ame-lyeket beszarabiai és regáti cionisták a jeruzsálemi zsidó nemzeti könyvtár számára gyűjtöttek és amelyeknek értéke felbecsülhetetlen, mert sok ritka és régi példány volt közöttük.

A Palesztina Hivatal első segítséget nyújt

A segítőakció ott a helyszínen megindult.

Nem állhatott ezuttal gyűjtésből, hiszen a ki-vándorlók majdnem kivétel nélkül harmadik osz-tályu utasok voltak, megannyi gyötrődött, keleti országokból üzött, minden nélkülözhető pénz híján lévő emberek, akik kénytelenek voltak pénzé-teni ingóságukat, hogy achuzát szerezhessenek. Ezenfelül chalucok, akiknek a karjukon és a dacolva akarásukon kívül minden tükéjük, a nagy lelkesedésük. A turisták még nem voltak Konstan-cában. A külön hálófűlkék fölött rendelkezők, a zene- és olvasószalont igénybevehetők, a beérke-zettek csoportja rendszerint az elindulás napján érkezik a városba és néhány órával a hajó indu-lása előtt szokott megjelenni a kikötőben.

Nem lehetett tehát gyűjtést indítani, de e tekintetben különösebb baj nem volt, mert a kon-stancai Palesztina Hivatal vezetője, Kauner mérnök és Rabinovits titkár, haladéktalanul megkezdték az intézkedéseket. A három család számára azonnal megszerzték a hajójegyeket és fehérenemű, ágynemű és némi konyhafelszerelés céljaira huszonöt-ezer lejű folyósították. Lépéseket tettek a ható-ságoknál, meghatalmazást vettek fel a károsultak-tól, hogy nevükben eljárhasználnak és intézkedtek az elégett csekk másolatának megszerzése körül. A tordaiak elutazásuk előtt közjegyzőileg felbecsül-tették a kiszállításra szánt holmikát és e becslés szerint azok értéke ötszáznegyven ezer lej.

A beraktározásnál, amelynek gyorsan kellett megtörténnie, elismervényt sem adtak, azonban a tűzvizsgálat alkalmával a raktárnok jegyzőkönyvbe diktálta pontosan az átvett csomagok számát és nagyságát. A tűz keletkezéséről a kivándorlók tá-borában a legfantasztikusabb hírek terjedtek el, azonban az eddigi erélyes és körültekintő nyomo-zás semmiféle támpontot nem tudott produkálni arra nézve, hogy szándékos gyújtogatás történt volna. Minden eddigi adat arra enged követke-ztetni, hogy gondatlanság történt. Talán valaki a szigorú tilalom ellenére cigarettára gyújtott és az elhajított gyufa tüztől valamely gyulékony áru lángkapott.

Kedden reggel kezdődött a Romana-hajóba

való berakodás. A nap délelőttjén a harmadosztályu utasok intézték el ez utazást megelőző apró-cseprő ügyeket. A vámvizsgálat simán folyik, akik ezen átestek, a hajó előtt csoportosulnak. Tarka, zajos élet nyüzsgött itt. Gyermeklármá, bucsuzkodás. Anyák csittitgatnak, vagy mélan bémulnak a tenger hori-zontja felé és könnybe borul a szemük.

Lassan ritkul a tábor, mert a hajóhid előtt va-dászfőveges granicsár-katonák között, azok, akiknek utlevelét átadták, beköltözhetnek a hajó üregébe.

Délig mindnyájan, körülbelül kétszázharmincan, lent vannak és rendezkednek. Nagy tohuvabohu között megy ez végbe, de van valami rendszer mégis e zürzavarban, egy felsőbb parancs, amit a szív diaktál. **Öreg embereknek, asszonyoknak és gyermekeknek mindenképen átengedik a kényel-mesebb helyet.** A sötétebb, a nedvesség ellen fo-gyatékosabban védett helyeken a fiatal chalucok helyezkednek el.

Jóleső látvány ebben a rendetlenségben a néma szolidaritás, ami megnyilatkozik ez emberek között. A fiúk, akik különböző országokból verőd-tek itt össze, tegeződve szólitják egymást és a ha-gyományos zsidó egyletesdi is azonnal akcióba lép. Alig hogy elhelyezkedtek a széles padkón és nyugvóhelyet biztosítottak maguknak, felmennek a fedélzetre és megkezdik a „szervezkedést“.

Kolozsvári fiú, Klein Dezső kezdte az organi-zációt. Közvetve említették meg, hogy a vég-telenül szimpatikus és értelmes fiú két év előtt érettségizett a Tarbutban és két év óta megta-nulta az asztalosmesterséget. Első dolga volt a hajón azonnal segítőtságot keresni, akit megtalált egy Mose Mosiach nevű zömök, kedves szófiai sómérfiuban. Tervet dolgoztak ki a háromnapos egyesületről, amelynek főcélja az egymásközött való héber beszéd és a fogadalom, hogy a Szent-földön is megtartják az együtt való utazás emlé-kére a baráti kapcsolatot. Első szervezkedési pa-rancs: Aki tud héberül szavalni, aki tud előadást rendezni, azt azonnal be kell fogni, mert más-nap a héber propaganda megkezdődik majd a hajón.

A fiúk mindenkit, akiről feltételezték, hogy érdeklődik a héber nyelv iránt, megszólítottak, leányt, férfit és megagittalták az ügy iránt. Nem volt nehéz dolguk. Aki konyított a héberhez, szívesen beállott és kötelező ígéretet tett, hogy a hajón csak a legszükségesebb esetben fog élni a a jiddis nyelvvel. A következő órában az egye-sület dalárdája is megalakult, a hajó orrán ki volt jelölve a helyük, karmesterük is volt és ami-kor délután a Palesztina Hivatal emberei megje-lentek a kikötőben, szép héber énekszó köszön-tötte őket.

A hajó elindul

Chalucok ezuttal csak kis számban mentek. Egy varsói trupp, amely hatvan tagból állott, né-hány Bulgáriából való chaluc, kettő-három Erdély-ből. A többiek javarészen földművesek, akik azon-ban achuzájuk elfoglalására mennek telepessékként Palesztinába. Voltak hazautazó palesztinaiak is, közöttük két rabbi.

Az esti órákban kezdődött a turisták berako-dása, amely belenyult az éjszakába. A pazarol-kivilágított hajón senki nem tért nyugovóra, amíg a hajóhidat el nem távolították. Ejjeli tizenegy után mindenki, aki Palesztinába igyekezett, bent volt a hajón. A Konstantinápolyban kiszálló utaso-kat az „Imparatul Traian“ nevű luxusgőzös vitte a „Romania“ indulása előtt jó néhány órával.

A „Romania“ szírénye három jelzést adott le. A visszhang megismételte a bugást. Néhány pilla-natig ünnepélyes csönd, azután fölzendül a Hatikva. Méltóságos lassúsággal távolodik a kikötő köveitől az uszó palota. Még látni lehet, amint a parancs-noki hidon komor lassúsággal sétál a kapitány. A hajó törpül, már csak a világitótornyok villanó tényében látszik, azután világos csak lesz belőle. Az éjszaka feketéjében egy fehér pont.

Zsidók mennek országot foglalni. **Szabó Imre Háromszázezer munkás sztrájkol a Ruhr-vidéken**

Berlin, május 8. A „Lokalanzeiger“ szerint Brauns mánkaügyminiszter a Ruhr-vidékre utazott, hogy közvetítsen a tegnap kitört bányászsztrájkban. A munkások radaszkodnak a hétórai munkaidőhöz, míg a bányatulajdonosok nyolc órát követelnek. Háromszázezer bányamunkást kizártak.

Végre rövidesen Cluj városában is kapható lesz a kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör!

A bóch szer a vásá ment a bó

számár hely

— Ho

amikor nagy amikor elir ember vagy

— Hát

én nagyon hát Isten h hogy megb

visszaváltoz

A bóch

engedte, de

jó legyen,

— És ezzel el

csak megp

azóta eladt

és sajnálko

— Te

ujra utóler

Mikor

ber, amik

rozta, hogy

válogatni k

lajdonos, a

tosan megk

— Ura

ezelőtt két

— De

— Hát

ennyi finc

dálkozva a

— Tud

mifelénk

nyitnak úz

azután mer

A chere

ségben a r

romba tern

az egész h

bökeztől el

mozta el, a

rombasági

A hitk

személyébe

szertették

seket, utas

szólítsa fel

kérjen tőle

— A nyil

ros hakaha

helyezték.

helyezés ut

az ablakon

maga előtt

Lelken

vendetes e

megérezte

A rabbi és

nagy szivé

müknek ad

gondolta a

— Szó

a libákat s

lom van v

tíz kilót h

Kérni akar

is cheremb

.....

Ere

a roma

Bukare

karestbe é

niszternek

amelyek a

üzésére vo

Ez történt...

A bócher és a számár. E szegény bócher egyszer a vásárra ment, hogy eladja a szamarát. Elő ment a bócher, a szamarat egy kötéllel húzta maga után. Két betyárnak szemé szurt a számár, rögtön készen is voltak a haditerével. Az egyik leoldotta a szamarat a kötélről és hogy észre ne vegye a bócher a lopást, társát kötötte helyébe, aki engedelmesen baktatott a bócher nyomában. A szegény bocher csak a vásáron vette észre, hogy számár helyett embert vezet a kötél.

— Hogy van az, — kérdezte nagy sokára, amikor nagynehézen magába tért ámulatából, — hogy amikor elindultam veled még számár voltál és most ember vagy.

— Hát tudod barátom, — felelte az álszámár — én nagyon rossz és engedetlen gyermek voltam, hát Isten büntetésül számárrá változtatott. Most hogy megbántam bűnemet, Isten megbocsátott és visszaváltoztatott emberré. Kérlek bocsás szabadon.

A bócher mit tehetett volna egyebet, szabadon engedte, de lelkére kötötte, hogy ezután mindig jó legyen, nehogy Isten haragja ismét rá szálljon. És ezzel elváltak. A bócher a vásáron egyszerre csak megpillantotta a szamarát, amelyet a tolvajok azóta eladtak. Odaszalad hozzá, átkarolja a nyakát és sajnálkozva sugja a fülébe:

— Te szerencsétlen, mit tettél megint, hogy újra utóltér Isten sujtó keze?

R. E. Valcaul de jos

Mikor snarolnak? Egy máramarosi zsidó ember, amikor már elég pénzt összekoldult, elhatározta, hogy üzletet nyit. Bemegy egy üzletbe és válogatni kezd a legfinomabb áruk között. A tulajdonos, akinek nagyon ismerős volt a zsidó, óvatossan megkérdi tőle:

— Uram, ha meg nem sérteném, nem volt ön ez előtt két héttel nálam kéregetni?

— De igen, — válaszolta a másik nyugodtan.

— Hát akkor hogyan van az, hogy most ennyi finom portékát tud vásárolni — kérdi csodálkozva a kereskedő.

— Tudja, az úgy van, — válaszol a zsidó — mivel én először snarolnak az emberek, azután nyitnak üzletet, maguk először üzletet nyitnak s azután mennek snarolni.

R. E. Valcaul de jos

A cherem alá helyezett ros hakahal. N. hitközségben a ros hakahal nagyon nyers modoru, goromba természetű ember volt és a rabbit többször az egész hitközség előtt megsértette. Egyébként békezu volt, a rabbit állandóan ajándékokkal halmozta el, aki ezért kénytelen-kelletlen türte gorombaságait.

A hitközség azonban úgy vélte, hogy a rabbi személyében az egész hitközséget sértegeti és kényszerítették a rabbit, hogy ne türje tovább a sértéseket, utasítsa azokat a legerélyesebben vissza és szólítsa fel, hogy a nyilvánosság előtt bocsánatot kérjen tőle.

A nyilvánosság előtt való bocsánatkérésről a ros hakahal hallani sem akart. Ekkor cherem alá helyezték. De ő ezzel sem törődött. A cherem alá helyezés után néhány hétre a rabbiné észreveszi az ablakon át a ros hakahalt, amint egy sereg libát maga előtt hajtva egyenesen az ő udvara felé tart.

Lelkendezve sietett az urának jelenteni az öröndetes eseményt, mert konyhája bizony nagyon megérezte az átok alá helyezés következményeit. A rabbi és felesége kisiettek az udvarra, ahol nagy szívélyességgel fogadták a ros hakahalt és örömtüknek adtak kifejezést, hogy végre mégis meg gondolta a dolgot és eljött bocsánatot kérni.

— Szó sincs róla, — mondta a ros hakahal — a libákat sem ezért hajtottam ide. Egész más célom van velük. Amióta engem átok alá helyeztek, tíz kilót híztam, libáim azonban nagyon soványak. Kérni akarom a rabbi urat, hogy helyezze őket is cherembe, hadd hízzanak ők is.

V. I. B. Ciocarlu

Eredményesen lezárultak a román-orosz határtárgyalások

Bukarest, május 8. Jovanovici tábornok Bukarestbe érkezett és jelentést tett a hadügyminiszternek a kameneo-podolski tárgyalásokról, amelyek a Dnyeszter-menti határ rendjének megörzésére vonatkozólag teljes meg egyezésre vezettek.

Gömbös puccsot tervezett Bethlen ellen

Százezerre spadt az ébredők száma. Taylor főbiztos helyettes muló jelenlégnék tartja a magyar gazdasági élet mostani depresszióját

(Budapest, május 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Taylor helyettes népszövetségi ellenőrző főbiztos a lapoknak nyilatkozatot adott, amelyben kijelentette, hogy eddigi benyomásai a legkedvezőbbek és a szanalási munka tekintetében a legjobb kilátásokkal kecsegtetnek. A jegybank alapítókéjének nagysikerű jegyzése következtében a bank rövidesen megkezdheti működését, ami legfontosabb tényezőként a korona stabilizálásában fogja éreztetni a hatását.

A korona stabilizálása és a költségvetés rendezetelének megszüntetése majd azokat a nehézségeket, amelyek a gazdasági élet szabad kifejlődését gátolják. Taylor bizik benne, hogy

két hónapon belül a helyzet lényegesen meg fog javulni.

A jelenlegi depressziót pillanatnyi, muló jelenségnek tartja, mely rövidesen megszűnik.

Budapest, május 8. A napilapok szünetelése alatt, mint utóbb kiderült, az ébredők puccskíséretet terveztek, hogy magukhoz ragadják a hatalmat. Bethlen azonban erélyes intézkedéseket tett

arra az esetre, ha az ébredők utcai zavargásokkal próbálnák felborítani a köznyugalmat. Négy napig tiltva volt minden nyilvános gyűlés és utcai felvonulás, amelynek eltelte után az ébredők ismét sörház-utcai székházukban nagygyűlésre ültek össze, ahol aztán kitűnt, hogy

az ébredők tábora erősen megfogyatkozott

és már alig vannak százezeren Magyarországon. A gyűlésen kiáltványt szövegeztek meg, melyet Gömbös, Ulain, Eckhardt, Bell, Zsirkay és Zsilinszky képviselők irtak alá.

A proklamáció szövegében az van, hogy a Bethlen-rendszer néhány éves uralma tönkretette az ország gazdasági rendjét.

A rendőrség tudomást szerzett róla, hogy ezeket az izgató szövegű plakátokat a Stádium-nyomdában készítették és a késő éjjeli órákban diákszövetségek akarták kicsempészni a nyomdából, hogy aztán a fajvédő blok adott jelére kiragasszák Budapest utcáin és elárasszák vele az ország nagyobb vidéki centrumait is.

Németország nem másíthatja meg a szakértők feltételeit

A birodalmi választások hatása külföldön. Bülow herceget emlegetik kancellárjelöltként. Szociáldemokrata külpolitikát, nacionalista belpolitikát kell folytatasson az új kormány

(Berlin, május 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körökben úgy hirlík, hogy a német nacionalista párt kap megbízatást a kormányalakításra és kancellárnak Bülow herceget fogják jelölni, akit nacionalista programmal választottak meg. Herghtnek, a nacionalisták vezérének abban a kijelentésben, hogy pártja hajlandó átvenni az uralmat, a francia sajtó egyrésze, így például a „Temps“ annak jelét látja, hogy mihelyt a nacionalisták kormányjelölt pártként lépnek fel, több figyelmet fognak fordítani a szakértői javaslatokra, mint a választások alatt. Franciaországban azonban joga van követelni a módosítások bővebb ismertetését, amelyek alapján Herght hajlandó eltagadni a szakértői javaslatokat. Ezzel szemben

az angol „Times“ sokkal szigorubb.

Megállapítja, sem Londonban, sem Washingtonban, de Párisban sem engedték meg, hogy a németek tárgyalni kezdjenek a szakértők javaslatairól. A szakértői javaslatokat úgy kell tekinteni Németországnak, mint megmásíthatatlan javaslatot.

Meglepetésként hatott a német fővárosban a Havas-ügynökségnek az az értesülése, mely szerint a Theunis és Hymans belga miniszterekkel folyta-

tott tárgyalások során Macdonald mégsem fogadta elutasítván azt a javaslatot, hogy a szakértői feltételek nem teljesítése esetén helyezzék gazdasági blokád alá Németországot. Az angol miniszterelnök állítólag abba is beleegyezett, hogy

újra felállítsák a legfőbb gazdasági tanácsot,

amely utolsó fórumként döntson. Belgiumban nagy aggodalmat keltett az, hogy a nacionalisták a Reichstag második pártjaként és a kommunisták pedig megerősödvé kerültek ki a választásokból, ami veszélyezteti a szakértői javaslatokat.

A külföldi állásfoglalás természetesen erősen késlelteti a helyzet kialakulását. Egyre kísért a régi terv, hogy a Marx-kormány fogja továbbra is vezetni a birodalom ügyeit. De ahhoz, hogy a kormány helyén maradhasson, a szocialisták és nacionalisták támogatására van szüksége. Hir szerint a kormány

a három legnagyobb politikai párt támogatásán

akar felépülni, úgy, hogy a szocialistákra támaszkodni a külpolitikában, a nacionalistákra pedig a belpolitikában.

A zsidó diákok első világtkongresszusa

Dubnow professzor levele a numerusz klauzusról. Az ideiglenes végrehajtóbizottság részletes jelentése. Szerződésességet jelent a numerusz klauzusz. Az országos szervezetek referátumai

(Antwerpen, május 5. Az Uj Kelet tudósítójától.) A zsidó diákság első világtkongresszusának tárgyalásai tegnap kezdődtek meg Antwerpenben. A kongresszus elnökségéhez özönvel érkeztek az üdvözölő táviratok és levelek, a zsidó közélet összes reprezentánsai meleghangú sorokban köszöntötték a kongresszust. Különösen nagy tetszéssel fogadta a kongresszus a cionista akció-komité elnökének dr. Chajesz főrabbinak, Israel Zangwillnak és S. Dubnownak, a kiváló történelemtudósnak levelét. Dubnow levelének egyik érdekes részletét itt adjuk:

„A régi orosz „percentnorma“, amely a háboru előtt az orosz diákok ezreit üzte el Oroszországból a nyugateurópai egyetemekre, most néhány országban „numerusz klauzusz“ néven támadt fel a halottaiból. Ebbe az akadémikus latinsággal megfogalmazott, előkelően csengő jelszóba azt a borzalmas gondolatot csempésztek be, hogy a zsidó ifjúságtól el kell zárni a tudomány és szellemi kultúra felé vezető utat. Így hajtották egykor a zsidó gyermekek százait az inkvizíció vágóhídjára. Ti azonban, zsidó diákok nem estetek áldozatul a harcnak, nem lettetek marannusok, hanem a száműzetésbe mentettétek magatokat át. A vendéglátó országokban azonban egyre súlyosabb az ifju zsidó vándorok helyzete, különben Németországban, az akadémikus klasszicizmus föld-

jén, amely most az akadémikus antiszemitizmus félszke lett.

Meg kell szervezni a mi diákdiaszporánk akadémikus szervezetét, amelynek fel kell vennie a harcot a tudományért, a zsidóság szellemi erejéért. Mutassátok meg a világnak, hogy ti egy olyan népnek vagytok a fiai, amely nem hajlik meg az erőszak előtt és amelyet nem lehet távoltartani az akadémikától, hiszen már 1800 esztendővel ezelőtt ön-maga állított fel akadémiaikat.

A kongresszus napirendjén első pontként a világszövetség ideiglenes végrehajtóbizottságának jelentése szerepelt. A végrehajtóbizottság a kongresszus célját deklarációban fogalmazta meg: a zsidó diákságot nemzeti és kulturális együttműködésre megszervezni.

A zsidó diákok világszövetsége foglalkozni fog a népligának a zsidó egyetem felépítésére vonatkozó tervével és részt vesz a jeruzsálemi zsidó egyetem és zsidó könyvtár felépítésének munkájában. A numerusz klauzusz ügyében a kongresszus azon az állásponton volt, hogy a zsidó ifjaknak az egyetemokról való kizárásában nemcsak kulturelles cselekedetet látnak, hanem egyenesen annak a szerződésnek a megszegését, amely minden egyes országot a nemzeti kisebbségek jogainak tiszteletben tartására kötelezi.

Sör!

A zsidó diákok világszövetsége — így végződik a jelentés — teljesen politikamentes terület, amely a zsidó diákok valamennyi csoportját magához öleli, tekintet nélkül azok politikai álláspontjára.

Az ülés további során az egyes országos szervezetek kiküldöttei tartották meg referátumaikat. A tegnapi ülésen az ausztriai, a csehszlovákiai, lengyelországi és magyarországi delegátusok tartották meg jelentéseiket.

Kolozsvárt nem fenyegetik járványok

Marosvásárhelyén kiütéses tifusz megbetegedések történtek. Dr. Hoszu József tisztí főorvos nyilatkozata

(Cluj-Kolozsvár, május 8. Az Uj Kelet munkatársától.) Ritka az az esztendő, hogy a tavaszal együtt ne köszöntene be a különböző fertőző betegségek, amelyeknek baktériumai csak a meleg időt várják, hogy megkezdjék romboló és pusztító munkájukat. Minden évben a járványok egész tömege keletkezik a tavaszi és nyári hónapokban, úgyhogy a gyermekeiket féltő és értük aggódó szülők félelemtől eltelve engedik csak gyermekeiket a tavaszi hónapok alatt az iskolába. Az idén is a legtöbb erdélyi városban felütötték fejüket a járványos betegségek. Marosvásárhelyen a veszedelmes kiütéses tifusz szedi áldozatait, a hatóságok, különösen az iskolai hatóságok kénytelenek a szükséges óvintézkedéseket megtenni.

Munkatársunk ma felkereste dr. Hoszu József városi tisztiorvost, aki a járványoknak Kolozsvárra való hurcolásáról és általában a város közegészségügyi viszonyairól a következő felvilágosításokat adta:

— Kolozsváron félelemre nincs ok. Igaz, hogy ez a város az ősszel eléggé megszennvedte az igen nagy arányban fellépő skarlátjárványt, de ez a járvány a tél folyamán olyan gyökeresen megszűnt, hogy most tavasszal mondhatnám egyáltalában nem jelentkezett. A múlt hónapban egyetlen skarlát esetet volt, ami egy nagy város életében semmit sem jelent. Két hastífusz eset volt, amit szintén nem lehet járványnak számítani és azonkívül néhány rubeola, amely viszont azelőtt nem is számított tulajdonképpen fertőző betegségnak és a rubeola eseteket be sem kellett jelenteni. Meg merem kockáztatni tehát azt a kijelentést, hogy Kolozsvárt az idén tavasszal elkerülték a fertőző betegségek, azonban hogy ez a szerencsés állapot egész nyáron keresztül megmarad-e, természetesen nem mondhatom, ez egyelőre legfőbb jogosult remény.

— A közeli hetekben, még e hónap megkezdődnek a szokásos himlőoltások és újratöltések, amelyeknek kezdetét csak az késlelteti, hogy a szérum még nem érkezett meg. Más járványok ellen való oltások, éppen az előbb elmondottak folytán, egyelőre feleslegesek, mi mindenesetre készen állunk, hogy ha egy járvány felütné fejét, megtegyük a szükséges ellenintézkedéseket.

— Tudomásom van róla, hogy Erdély több nagy városában járványok pusztítanak, mi féltő gonddal vigyázunk arra, hogy ezek a betegségek itt Kolozsváron ne tudják lábukat megvetni. Állandóan figyelemmel kísérjük a rugázilodák lakóit, hetenkint többször egészségügyi razziat tartunk és ahol a tisztasági állapotokat a járványok terjedése szempontjából veszélyesnek tartjuk, ott azonnal elrendeljük a fertőtlenítést. Hiszem, hogy ez a rendszabály elegendő a más városokban pusztító epidémiák behurcolásának megállítására.

— Még egyszer hangsúlyozom tehát, hogy félelemre ok nincs, Kolozsvár igen szerencsés egészségügyi viszonyok között van, amelyek olyan kedvezőek, mint amilyenekre évek óta nem emlékszem.

Meddig támogatják Macdonaldot a liberálisok

London, május 8. Asquith volt miniszterelnök beszédét mondott, amelyben kijelentette, mindaddig, míg a munkáspárt valóban liberális elveket követ, részesei fog a liberálisok támogatásában. Ha azonban a munkáspárt eltérne ezekről az irányelvektől, a liberálisok fentartják maguknak az akciósabadságot.

LEGUJABB

Minisztertanács

Bukarest, május 8. Ma délelőtt minisztertanács volt Bratianu Jonel elnökletével, amelyen Constantinescu A., Marzescu, Angheliescu, Lepadatu, Nistor és Inuletz miniszterekből álló bizottságok küldtek ki az egyház egységesítéséről szóló törvényjavaslat előkészítésére. A javaslatot még a jelen ülészakban a parlament elé terjesztik.

Bratianu Vintila pénzügyminiszter ismertette a minisztériumok átszervezéséről szóló törvényjavaslatát. Eszerint egyes bizottságokat állítanak fel parlamenti tagokból és főbb tisztviselőkből, amelyek a legközelebbi napokban megkezdik munkálataikat.

A minisztertanács Lahovary római követet küldte ki a Rómában tartandó nemzetközi kivándorlási kongresszus Románia képviselőjéül.

Azután a minisztertanács Marzescu igazságügyminiszter javaslatára elhatározta, hogy Albániának még e hónapban 25 vagon tengerit küld az éhezőlakosság számára.

Huszonkettedikén jön haza a királyi pár

Bukarest, május 8. A királyi pár május 22-én érkezik vissza a fővárosba. Londonból hazafelé tartó utjukban a felségek négy napig Párisban maradnak.

Miért marad el a román-francia szövetség?

Bukarest, május 8. Mint ismeretes, a román-francia szövetség ügyében megkezdett tárgyalások függőben maradtak. Ennek az „Argus” szerint két oka van: Először az, hogy a román kormány fel akarta vétetni a szövetségi szerződésbe a Beszarabia elleni támadás esetén követendő eljárását. Poincaré szerint erre nincs szükség és csak Oroszország megsértése lenne. A másik ok pedig az, hogy úgy Románia, mint Franciaország először meg akarja nyerni az angol kormány hozzájárulását a szerződéshez, nehogy később ennek elmulasztásából félreértések támadjanak, mint ahogyan a francia-csehszlovák szerződésnél történt. Duca ezért bemutatta a szerződés tervezetét Macdonaldnak is. Hogy milyen álláspontot foglalt el az angol miniszterelnök, még nem lehet tudni.

Az orosz-német konfliktus

Berlin, május 8. A szovjetkormány beszüntette a Németország számára rendelt szállítmányokat. Az „Izvestia” szerint a német kormány az angol-orosz konferencia ellen dolgozik és ezzel csak saját érdekeinek árt. Moszkvából a külügyi népbizottság két főtisztviselője érkezett Berlinbe, hogy a szovjetmisszióval történt incidens ügyében a vizsgálatot megéjtsék. A porosz országgyűlésen a kommunista frakció interpellációt akar ebben az ügyben előterjeszteni. A lapok szerint nemzetközi pártatlan fórumhoz terjesztik az incidens ügyét.

Népszövetségi javaslat az utlevélkényszer eltörlésére

Bécs, május 8. A népszövetségi ligák nemzetközi uniója legközelebbi kongresszusát Lyonban fogja megtartani június végén. Az unió ausztriai osztálya javasolni fogja a kongresszuson az utlevélkényszer és vizum eltörlését, valamint az idegen állampolgárok szabad tartózkodásának megengedését, a nem kívánatos elemek kiutasítási jogának fentartásával.

Csak 1925-ben csökkentik az amerikai kvótát

Washington, május 8. A szenátus és kongresszus tagjaiból bizottság alakult, amely elhatározta, javasolni fogja a parlamentben, hogy a csökkentett kvótájú új bevándorlási törvény csak a jövő év március elsején lépjen életbe.

Az elnökválasztási előválasztások során Coolidge mostani elnök San-Franciscóban 240 ezer szavazatot kapott, míg ellenjelöltjére, a kaliforniai Johnsonra, aki a kvótaredukációs törvényt kezdeményezte, csak 195 ezren szavaztak. Az idegen származású amerikai állampolgárok Johnson ellen adták le szavazatukat.

Gyilkosság ok nélkül

Egy süketnéma gyilkos ügye a kolozsvári törvényszéken

(Cluj-Kolozsvár, május 8. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes bűntudomány tárgyalat ma délelőtt a törvényszék büntetőtanácsa. Az ügy főszereplője egy süketnéma parasztember, aki jóformán azzal sem volt tisztában, hogy milyen nagy bünt követte el.

Ruzsa István — ez a vádlott neve — egykedvűen ül a tárgyalóteremben és nyugodtan várja, hogy az ő esetét is, mint annyi más esetet, letárgyalják. A tárgyalóteremben egymással a vádlott, a vádlott testvére, a meggyilkolt testvére és a tanúk.

A törvényszéki elnök tizenkét óra előtt néhány perccel megnyitja a tárgyalást. A tanúk pontosan megjelentek és a vádlott kihallgatásához Kahán József süketnéma intézeti igazgatót kérték fel.

A kihallgatás eleinte nagyon nehezen megy, mert minden süketnéma más és más kézjelzést használ ugyanannak a dolognak a kifejezésére. Kahán igazgató fáradhatatlan energiával igyekszik a vádlottat „beszédre” bírni, ami néhány perc után sikerül is neki. A süketnéma intézeti igazgató tolmácsolása szerint a vádlott a következőket mondja el:

A neve Ruzsa István 35 éves és földműveléssel foglalkozik. A gyilkosság estéjén többen ültek a falu korcsmájában és csendes poharazgatás között töltötték az estét. A parasztlakozva birkózni kezdett a mellette ülő Szöllősi Sándorral. A birkózás hevében mindketten leestek a földre és a korcsmában felállított kályhát is magukkal rántották. A földről feltápaszkodva mindketten elfoglalták az asztal mellett előbbi helyüket és hozzáálltak a poharazgatáshoz.

Alig ültek le az asztalhoz, amikor Ruzsa István hirtelen bicskát rántott, felugrott és Gál Dani Andrást szíven szurta, aki holtan esett a korcsma padlójára.

A korcsmában lévő emberek kicsavarták a néma kezéből a bicskát és a gyilkoságról értesítették a falu csendőrségét, amely a gyilkos Ruzsa Istvánt letartóztatta.

A vizsgálat során felmerült az a körülmény is, hogy valaki a szerencsétlen süketnémat eszköznek használta fel és kihaszálva tudatlanságát, rávette a gyilkosságra.

A törvényszék büntetőtanácsa a ma megtartott tárgyaláson az enyhítő körülmények figyelembevételével Ruzsa Istvánt tizhavi fogsággal sújtotta, de négy hónapi fogságot a büntetés kitöltéseképpen beszámított. A vádlott védője az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

Pat és Patachon-láz. Napok óta lázas izgalom, sürgős-forgás van a Select-mozgó környékén. Nevetőszemű, megelégedett emberek jönnek-mennek a moziból egész az utcáig tör ki a kacagás. Jól esik a szemlélő szemnek bár csak egy pillanatra is mosolyogni, nevetni látni a rohanó, robotoló, megtépett embert. Jól esik az embernek a tükörből rötnök megszokott arcát a tavaszi napfényvel együtt felragyogónak, derisnek tudni. A Pat és Patachon-láz az egyedüli láz, mely jót tesz, nem gyilkol, hanem gyógyít.

COLOR

Festék- és anyagárúkereskedés

Cluj, Piata Mihai Viteazul 1.
volt Széchenyi-ter)

Hirneves német vegyészeti gyárak termékei: Föld és vegyifestékek, lackok, ecsetek, továbbá Zinkweiss, Firneiss a legjobb minőségben, valamint kémiai, egészségügyi és háztartási cikkek állandóan raktáron.

Szőrmefestés és gyapjufestés

TAVASZI RUHAKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT
"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapjufonalfestés

Telefon 500

HIREK

Az Új Kelet az egyetemes erdélyi és bányászai zsidóság asztalján

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.

Felolvas szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Új Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak: Egy hónapra 70 lei, negyedévre 200 lei félévre 380 lei, egész évre 750 lei.

Nagy ünnepélyességgel fogadták Svájcban a királyi párt. Bernből jelentik: A román királyi pár tegnap reggel kíséretével ideérkezett. A pályaudvaron a köztársaság elnöke és alelnöke a kormány tagjaival együtt fogadta az uralkodópárt. Az utvonalon összegyűlt közönség lelkesen üdvözölte Ferdinánd királyt és Mária királynét. Délután a királyi pár meglátogatta a szövetség-tanácsot, megtekintette Bern városát, majd Svájc bukaresti követének, De Salianak saját villájában adott teaestélyén vett részt. Este Chourad köztársasági elnökkel ünnepi bankett volt, amelyen résztvett az egész diplomáciai testület, Drumond népegyesületi főtitkár és Thomas, a nemzetközi munkahivatal vezetője. A diné után ünnepélyes recepció volt, amelyen Bern város összes kiemelkedő személyiségei megjelentek.

Duse Eleonóra utolsó útja. Milánóból jelentik: A „Corriere dela Sera” érdekes tudósítást közöl newyorki munkatársától Duse Eleonóra utolsó útjáról. A művésznő ravatalt Szent Vince dominikánus templomában állították fel, a kátafalkot az olasz zászló takarta és a lábánál az olasz király fehér rózsakoszorúja volt. Az egész templom telve volt koszorúkkal. A bejelentésnél jelen volt az olasz követ, Newyork állam kormányzója, az amerikai kormány képviselője és Newyork város reprezentánsai. A gyászmise után a koporsót a Duilio gőzösre szállították. Az utvonalon Newyork olasz lakossága és a város közönsége állott sorfalat. Amikor a gyászmenet a kikötőbe érkezett, kürtjelek szólaltak meg, a gyászünnepléshez kivonult olasz egyesületek zászlói lehajoltak és a sok ezer főnyi tömeg levette kalapját. Öt percig telve csend uralkodott. A koporsót a Duiliónak gyászkapórná vá alakított külön kabinjába vitték és ismét felravatalozták. A sötétség beálltával utjára indult a hajó.

Elkobozták a „Bácsmezei Napló” plakátját. Szabadkáról jelentik: Szombaton este a kormány által betiltott „Bácsmezei Napló” kiadóhivatalában megjelent egy rendőrkapitány több detektív kíséretében és elkobozta a kiadóhivatal által kibocsátott előfizetési plakátot, amely már két éve van forgalomban. Az elkobozás a plakátban lévő állítólag irredenta kifejezések miatt történt.

Csak nappal fognak közlekedni Magyarországon a vonatok. Budapestről jelentik: A külföldi kölcsönrel kapcsolatban Magyarország az állami kiadások lényegesen apasztására vállalt kötelezettséget, ezért a MÁV elnökgazgatósága is tervezetet dolgozott ki az államvasutak helyzetének személtására. A terv szerint csökkenteni fogják a forgalmat. Svájci mintára Magyarországon csak nappal fogják járni a vonatokat, mert az ország megkisebbedett területein és távolságaiban nappali forgalommal is lebonyolítható a személyszállítás. Az áruforgalmat is nappali különvonatok beállításával bonyolítják le és csak a nemzetközi expressz-ek fognak éjjel is közlekedni, ha a menetrend szerint az éjjeli órákban kell keresztülhaladni az országon. A vonalakon több vasuti állomást fognak megszüntetni, amivel egyrészt a menetidőt gyorsítják meg, másfelől pedig a MÁV ilymódon 30-40 százalékos létszámcsökkentést akar elérni. Vasuti szakkörökben az újítások tervét elítélőleg fogadták, mert a vasuti személyzet ilyen nagymérvű redukálásától féltik a közlekedés biztonságát.

Egy bécsi bankár letartóztatása. Bécsből jelentik: Az államügyészség elrendelte Rosmann Leó bécsi bankár letartóztatását, aki egy bécsi társaság, amelynek ő is tagja volt, tizenöt berlini házáat eladta anélkül, hogy társainak az üzletről tudomásuk lett volna. Mint hírlík, Rosmann frank-spekulációval több száz ezer frankot vesztett és pénzügyi egyensúlyát ezzel a csalással akarta helyrehozni.

Zsidó politikai klub alakult Pozsonyban. Pozsonyból jelentik: A zsidó párt választási bizottsága legutóbbi ülését tartott, melyen elhatározták egy zsidó politikai klub alakítását.

Amerikába szállítottak néhány Napoleon-ereklyét. Párisból jelentik: I. Napoleon ereklyéinek egy gyűjteményét, amelyben többek között Napoleon egy halotti maszkja és több oltári tárgy volt, Amerikába szállították. A gyűjtemény nagyrésze azokból a tárgyakból származik, amelyeket Napoleon halálos ágyán Bignali korzikai abbnak adott át a reichstadi herceg számára.

Halálos repülőgépkatasztrófa Aradon. Aradról jelentik: Tegnap este hét órakor, amikor a marosparti korzó a leglátogatottabb, a korzón sétálók borzalmas repülőgépkatasztrófa tanui voltak. Száva János pilótafőhadnagy az Astra repülőgépgyár egyik új repülőgépjével próbarepülést végzett, repülés közben azonban a gép elvesztette egyensúlyát. Száva főhadnagy óriási lélekjelenléttel küzdött, hogy a gépet újra egyensúlyba hozza, mármár sikerrel is járt, azonban ötszáz méter magasból az emberfölötti küzdelem dacára belezuhan a Marosba. Az elősiető emberek a gép roncsai alól már csak a pilóta holttestét emelhették ki, akinek halálát fulladás okozta. Száva János édesanyja ötszáz ezer lejt kap, mert fia halálos baleset esetére ennyire volt biztosítva.

Lopás a római gyorsvonaton. Bolognából jelentik: Ahan Rudolf bécsi banktisztviselő a róma-bolognai gyorsvonat egyik másodosztályában utazott. Az utazás alatt ellopták értékes bőröndjét és tárcáját, amelyben négyszáz lira készpénz és egy ötezer lírás csekk volt. A banktisztviselő, amint észrevette a lopást, fellár-mázta a vonatot és a következő állomáson sikerült is a tolvajokat elfogni. A bőrönd és a pénz megkerült, a csekket azonban a tolvajok időközben megsemmisítették.

Sztrájkolnak a pesti nagykartvasok. Budapestről jelentik: A szedők sztrájkja csak a napokban záródott le és máris új sztrájkmozgalom nyugtalanítja a magyar fővárost. A Nemzeti Kaszinó közgyűlése ugyanis a napokban megbuktatta régi igazgatóságát, amelynek élén Csekonics Iván gróf állott, mert az igazgatóság gazdálkodását nem tartották helyesnek. A mágnások egyrésze és közöttük főképpen a nagyjátékosok, akik a hazardjátékokból befolyó kartvaspénz révén a kaszinó egy főjvedelmét szolgáltatták, szimpatizálnak a régi vezetőséggel és ezért az új vezetőség ellen sztrájkba léptek. Körülbelül tíz nap óta a Nemzeti Kaszinóban nincsen játék. Így akarják kiéhezteni az új igazgatóságot, amely pénz nélkül nem tudván gazdálkodni, kénytelen lesz visszavonulni és helyét átadni.

Szász kilencvenhárom internáltat elbocsátottak a zalaegerszegi internáló táborból. Budapestről jelentik: Diószeghy János miniszteri tanácsos most készült el a zalaegerszegi tábor felülvizsgálásával és előterjesztésére a belügyminisztérium elrendelte száz kilencvenhárom internált szabadonbocsátását. Ezenkívül kétszázhatven lakója marad még a fogolytábornak.

A Keren Hajjeszód a bevándorlás előmozdítására eddig 186.000 font sterlinget adott ki

Kimutatás a kórházi betegek éllemező bizottságának április havi működéséről. Kiosztott ebédek száma 853 adag, reggelik száma (husvétkor) 406 adag, vacsorák száma (husvétkor) 406 adag, tejmennyiség 146 liter, bormennyiség 50 liter. Bevételek: Tagdíjakból 13.370.—, betegek hozzájárulása 1360.—, ebédmegváltásokból 900.—, templomi adomány 500.—, adományok 130.—, tartalékalapból (április havi deficit) 3850.—, összesen 20110.— lej. Kiadások: Igazgatási költségek 3100.—, ételhordás 4600.—, husvéti külföldi kiadás 2693.—, tejre 1734.—, konyhai kiadások 470.—, fűzésre 150.—, jutalék 2397.—, városi betegeknek husvétii segély (természetben) 4950.—, egyenleg 16.—, összesen 20110.— lej. Cluj, 1924 május 1. Mózes Elek titkár, Neumann Mórné elnök.

ELADÓ HÁZAS-TELEK
Hegyalatti-utca 11-11/a
2 szoba, 4 szoba, 2 konyha, együtt vagy külön-külön
Ára 230.000 lei.
Egy szoba konyha elfoglalható.
Értekezhetni:
Kun Mátyás Fia Cluj, Cal. Victorie 2

Dánia leszereli hadseregét. Kopenhágából jelentik: A szociáldemokrata Stauning-kormány törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, amely a hadügyi kiadásokat ötvenmillió dán koronáról nyolc-millióra szállítja le és megszünteti az általános védkötelezettséget. A dán flotta a javaslat szerint ezental csak kilenc egységből áll.

A rubelinasrai települők figyelmébe. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Palesztina-hivatala a következők közlésére kért fel bennünket: Miután legutóbbi palesztinai értesítéseink szerint a teladasiakkal folytatott birtokvita javunkra kedvezően intéződött el, felhívjuk az érdekelteket, hogy a szerződéssel kapcsolatos függő ügyeket, befizetéseiket, stb. sürgősen intézzék el. A sürgősséget szükségessé teszi az is, hogy a palesztinai kormány csak névre szóló bevándorlási engedélyeket ad és így nekünk a lehető legrövidebb időn belül be kell küldelnünk a bevándorlók adatait, hogy a bevándorlási engedélyeket idejében megkaphassuk. Kérjük tehát a szerződő feleket, hogy az adatokat nekünk sürgősen rendelkezésünkre bocsássák. Mindazok, akik a juniusi hajóval akarnak indulni, kész utleveleiket haladéktalanul küldjék be hozzánk, mert miután a bevándorlási engedélyek még nincsenek kezeink között, ezek számára csak a csernovitzi Palesztina-hivatal utján szerezhethünk vizumot. Miután a csernovitzi Palesztina-hivatalnak megállapodása van a palesztinai kormánnyal, hogy a palesztinai kormány nevében a bevándorlási adót, amelyet minden bevándorló fizetni tartozik, felvegye, a juniusi kivándorlók a következő költségeket küldjék be hozzánk az utlevéllel együtt: Minden 16 éven felüli családtag után egy font 90 piaszt, minden 16 éven aluli családtag után 75 piaszt és ezen kívül természetesen az angol vizum díját, utlevelenként két fontot. Azoknak a bevándorlóknak, akik nem a csernovitzi Palesztina-hivatal utján utaznak, ezt a bevándorlási adót Palesztinában való partraszállásuk alkalmával kell fizetniök. A turisták a bevándorlási adó fizetése alól mentesek.

Budapesten letartóztatták Kux Jenőt. Budapestről jelentik: A rendőrség letartóztatta Kux Jenő nemzetközi sikkasztót és szélhámost, akit legutóbb a bukaresti rendőrség körözött nagyszabású csalások és visszaélések miatt. Kux tevékenyen szélhámoskodott Budapesten is.

Eljegyzés. Markovits Bertuskát Certicéről (Avasujfalu) eljegyezte Roth Salamon Hidáról (Hidalmás). (Minden külön értesítés helyett.)

Teszler Erzsébet Sibiu és Semlyén Károly Cluj jegybe léptek. (Minden külön értesítés helyett.)

Hősök csontjai — különként husz centimesért. Párisból jelentik: A francia lapok közlése szerint a verduni francia hatóságok több embert tartóztattak le, akikről kiderült, hogy az ott el-eset katonák sírjait felásták és az ott talált emberi csontokat különként husz centimes árban eladták az északfranciaországi műtrágyagyáraknak. Hirszerint teljesen megszervezett társaságok foglalkoztak ezzel a jól jövedelmező üzletággal. Egy másik leleplezett társaság fémhulladékokat szedett össze a harctereken és az ott talált fémeket különként ötven centimes árban értékesítették.

A francia baloldali pártok tiltakoznak a lengyel fehér terror ellen. Párisból jelentik: A baloldali pártok lapjai ma tiltakozó kiáltványt tettek közzé a Lengyelországban uralkodó fehér terror ellen. Az aláírók listájának élén Painlavé, Heriot, Blum, Paul, Boucour, Severine és Romain Rolland állanak.

Az angol király „sulyos” leleplezése. Londonból jelentik, hogy a király, a királyné, York herceg és hercegnő, valamint Axel dán herceg társaságában nem hivatalos látogatást tett az angol birodalmi kiállításon. Ez a látogatás öt óra hosszat tartott és ezalkalommal a király egy fontos titkot árult el. Nem tudott ugyanis ellenállni annak a csábításnak, hogy egy ujszerű testmérleget kipróbáljon és ezáltal kiderült, hogy Nagybritannia és Írország királya hatvankilenc kilót nyom.

Orvosi hír. Dr. med. Reich Izidor orvosi rendelőjét Calea Reg. Ferdinand 34. szám alatt (Metropol-kávéház fölött) megnyitotta.

Hangverseny. A II-ik Sibianu-Strasser hangverseny május 10-én 9 órakor a vármegyeháza nagytermében. Műsor: Beethoven-szonáták, Chopin, Rubinstein Sibianu. Jegyek Ancánál.

k nélkül

a kolozsvári törvény-

8. Az Új Kelet tudósi- tárgyalta ma délelőtt ácsa. Az ügy főszereplője, aki július 1-én tártában, hogy milyen vádlott neve — egy- emben és nyugodtan mint anyai más es- alóteremben egymás- ott testvére, a meg- k.

izenkét óra előtt né- tárgyalást. A tanúk vádlott kihallgatá- néma intézeti igaz-

gyon nehezen megy, más és más kézjelést ognak a kifejezésére. an energiával igyek- birni, ami néhány A süketnéma inté- szerint a vádlott a

5 éves és földmive- sság estéjén többen és csendes pohá- z estét. A parasztok yet foglalt és tréfál- nellette üő Szöllősi ében mindketten le- ában felállított kály- A földről feltápász- k az asztal mellett k a poharazgatáshoz. hoz, amikor Ruzsa atott, felugrott és szurta, aki holtan

berek kicsavarták a a gyilkosságról ér- ét, amely a gyilkos

rült az a körülmény len süketnémat esz- használnva tudatlan- a.

nácsa a ma meg- tő körülmények fi- stvánt tizhavi fog- napi fogságot a bün- totti. A vádlott vé- ést jelentett be.

apok óta lázas izga- pt-mozgó környékén. berek jönnek-mennek or ki a kacagás. Jól csak egy pillanatra a rohanó, robotoló, z embernek a tikör- z tavaszi napfényvel ek tudni. A Pat és mely jót tesz, nem

OR
yagáru- és
teazul 1.
yárak termékei:
ecetek, továbbá
bb minőségben,
yi és háztartási
aktáron.

gyapju- ifestés

Menjek? Ne menjek?

Hová?
A Select-Moziba!

Mikor?
Hétfőn, május 12-én!

Minek?
Nagyszerű film megy!

Kivel?
Hajaj! Mia Mayval, Emil Jannings és Gaidarovval

Mi az a film?
Nem tudom!

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akar venni, ne
számlálja az utat
és teki n: s
meg a

Marosvásárhelyre

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. bntortermelt
sztalosok furnárszükségleteket legolcsóbban itt szerezhetik be

Központi Téli kert-Bár!

**szenzációs
májusi műsora**

este pont 9 órakor kezdődik

SUCHARD

**CSOKOLÁDÉ
HÁZTARTÁSRA ÉS NYERS EVÉSRE.**

KÖZGAZDASÁG

Magyarország külkereskedelmi mérlege. Budapestről jelentik: A statisztikai hivatal kimutatásai szerint 1924 első negyedévében Magyarország kivitele 107,200,000 aranykorona, bevitele 133,300,000 aranykorona. A múlt év ugyanezen ideje alatt a kivitel 77,000,000, bevitele 137 millió 800,000 aranykorona. A múlt évben tehát ez idő alatt hatvan millió a kereskedelmi mérleg passzívája, míg ebben az évben csak 36,100,000 aranykorona. A kivitel emelkedését a múlt évi jó gabonatermésnek lehet tulajdonítani.

A mai valutapiac

A lejnek néhány ponttal való esése a külföldi devizákat ismét megszilárdította. Gyöngye forgalom mellett a cluji piaccon az árak így alakultak: Osztrák korona 358-360, magyar korona 420-435, cseh korona 578-580, svájci frank 35-30-35-35, francia frank 12-80-12-90, dollár 197-198, font sterling 868-870, olasz lira 8-85-8-90, dinár 2-30-2-35.

Valutapiac május 8-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1290, Berlin —, London 867, Newyork 196, Róma 886, Zürich 85-25, Bécs 27-25, Prága 580, Budapest 22, Varsó 18.

Bukarest. Valuták: Napoleon 730, márka 43, leva 132, török lira 103, font sterling 855, francia frank 1270, svájci frank 35-25, olasz lira 870, drachma 400, dinár 240, dollár 194-5, lengyel marka 21, osztr. korona 28, magyar korona 21, cseh korona 575.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Berlin 131-131, Amsterdam 210-5-210-5, Newyork 561-5-561-5, London 2461-5-2461, Páris 36-10-35-75, Milano 2520-2515, Prága 1646-5-1647-5, Budapest 60-60, Belgrád 695-695, **Bukarest** 290-290, Varsó —, Bécs 79¹/₈-79-15.

A nacionalizálási törvényt szigorúan hajtják végre. Megirtuk, hogy a kormány a vállalatokra vonatkozó nacionalizálási törvényt újabb szigorúan akarja végrehajtani és követeli, hogy a vállalatok részvényeinek kétharmadát román állampolgároknak kell átruházni. A Legfőbb Gazdasági Tanács a vállalatok rendes menetének biztosítása érdekében úgy döntött, hogy amennyiben az újonnan telvett román részvényesek az intézet kárára működésnek s erre vonatkozólag az igazgatóságnak bizonyítékai vannak, ez esetben az illető jogérvényesen törölheti a részvényesek sorából. Ez ellen maga a miniszter sem járhat el.

Hanyatlak a romániai export. Bukarestből jelentik: A lapok egybehangozóan megállapítják, hogy Románia exportja sajnálatos módon hanyatlak és azokban az árukban, amelyekben régebben a világ egyik legerősebb exportállama volt, petróleumban és gabonában, Amerika javára nagy eltolódás történt. Az újságok kormányintézkedésektől, elsősorban a közlekedés javulásától várják az export megjavulását.

A maximális árak. A maximális árak ügyében Crainic tanácsos vezetésével ma a cluji városházán az érdekeltek bevonásával értekezlet volt. Az iparhatóságot Tatai titkár, a mézszárosszövetséget Réthy Károly elnök, a román huskereskedelmi r.-t.-ot pedig Pop Simon képviselte. A maximális árak közül mindössze két-tőn kívánnak változtatni és pedig a marhahús elején és hátsó részein, amelyeket tíz százalékkal magasabban óhajtanak megállapítani. Ez a határozat nem végleges, mert ahhoz a városi tanács hozzájárulása szükséges.

A fővárosi kölcsön nehézségei. Bukarestből jelentik: Az „Argus” szerint Costinescu bucarestii főpolgármester külföldi kölcsöntárgyalásai nagy nehézségekbe ütköznek. Az angol konzorcium, amely a tízmillió dolláros kölcsönt megígérte, most nagyon rezerváltan viselkedik a román kormány és a londoni tőzsde közötti konfliktus miatt, amely az 1913. évi román kölcsönből kifolyólag tört ki, mert a román kormány ismételtelen megtagadta a kölcsön szelvényeinek előzetes ellenőrzés nélküli beváltását. E kölcsön kötvényei ugyanis Németországból kerültek angol kezekbe, holott a békeszerződés szerint a német jóvátétel kifizetéséig a kézben levő kölcsönkötvények nem törlesztendők. A

londoni tőzsde a román értékek törlesztésével fenyegetőzött, Titulescunak azonban sikerült egyhavi haladékot nyernie, nehogy ez a szankció épp a román királyi pár látogatása idején következzen be. A tárgyalások azóta is tolynak Titulescu és a londoni tőzsdetanács között, de addig, míg ezek be nem fejeződnek, a főváros kölcsönéről sem lehet szó.

A cluji munkaügyi inspektorátus statisztikája. A cluji munkaügyi felügyelőség a múlt év elején működési körét kiterjesztette az ipari munkások, továbbá a gazdasági és háztartási családok elhelyezésére. Az intézményt kezdetben úgy a munkaadók, mint a munkások bizalmatlanul fogadták, ugyanúgy, hogy a munka megkezdésének első hónapjában csak 10 munkás keresett elhelyezést s csak 2 munkást tudott elhelyezni, mint hogy csak 10 munkaalkalmat kínáltak fel. Egy év alatt azonban ez a helyzet megváltozott. Ez év május havában már 1090 munkás és család kért munkát, 680 munkaalkalmat ajánlottak fel és 590 munkást helyeztek el. Ez az eredmény azt mutatja, hogy a bizalmatlanság eloszlott s lassan-lassan betölti azt a hivatást, melyet a hatósági munkaközvetítők szántak.

SPORT

Revánsmérkőzés Bucuresti és a nemzeti válogatott között. Vasárnap a nemzeti válogatott és Bucuresti válogatott csapata Temesváron ismét szembe kerül egymással, azzal a különbséggel, hogy a nemzeti válogatott halvesorát Kinighi, Zimmermann és Halmos fogják alkotni. E mérkőzés után fogják véglegesen összeállítani azt a csapatot, amely az ország színeit fogja reprezentálni a világ színe előtt Párisban. Ezzel kapcsolatban közöljük, hogy a fővárosi szövetség dr. Morár Teofilt olimpiai trénernek nevezte ki.

Hakoah—Slavia 2:1 (1:0). A bécsi csapat szenzációs győzelmet aratott az otthonában 10 év óta veretlen prágai Slavia felett. Növeli a győzelem értékét az a körülmény is, hogy míg a Hakoahból Scheuer és Katz hiányoztak, addig a prágai szövetség az olimpiai jelölt Vankinak speciális olimpiai tréning címén játékengedélyt adott erre a mérkőzésre. A Hakoah az első félidőben teljesen urálja a mezőnyt és már a 13. percben Neufeld révén gólt ér el. A második félidőben a Slavia is lábrakap, de a nagyszerűen játszó Neufeld egyéni akciója ismét gólból jut kifejezésre. A 26. percben Capek rugja a Slavia vizsgálgóját. A Hakoah a mérkőzésben négy kapufát lött és a bíró egy 11-est nem ítelt meg a javára.

Külföldi eredmények: Mannheim. Amateure—FC Mannheim 1:0. Laibach. Slovan—Illyria 3:1, másnap ismét győz 4:3-ra. Zürich. A svájci bajnokság döntője. FC Zürich—Cervette Genf 1:0. Dresden. Bolton Wanderers—Guts Muts 3:1 (2:1). Agram. Hark—Gradjanski 3:0. Belgrad. FTC—Jugoslavia 2:1.

Gladys
shoe cream
the best

Az előkelő világ cipőkrémje!

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Péntek
Szomb
Szomb
k
Vasárna
j
Vasárna
Hétfő:

Sele
vigjáték
dán vig
két utó
nal a
„Hamle
mellyel
közönsé
slágerje
felvonás

Ura
csodája
gel cso
Elynor
művésze
teszi e
és szépe
lálnánk
tok egé
zetükne
rikai vi

Apó
Károly
bűnügy
művésze
és legsz
lekötő
kotás.

A G
aut. ort
vezett
betöltés
Pály
gár, jóh
rinti
náziumi

Csak
bíró fia
fenti kiv
Utik
megtérít
Java
Geor
hó 5-én.
Salamon
hitk. j

Első
Veletan in
Ékeze
Fogás
de for
Kien

We
szal

Gyárt
huzót
áru na
szalag

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Péntek: Antonia, Harmadszor. Napi bérlet 126. C. Szombat d. u. Dolovai nábob lánya. Mérsékelt árakkal. Szombat este: Rigolettó. Baranyai Jolán vendégjátékával. Premierbérlet 58.
 Vasárnap délután: Pacsirta. Baranyai Jolán vendégjátékával. Mérsékelt helyárakkal.
 Vasárnap este: Antonia. Negyedszer. Bérletszünetben. Hétfő: Antonia. Ötödször. Napi bérlet 127. A.

MOZGÓK MŰSORA

Péntek, május 9.

Select-Mozgó: Pat és Patachon! Egész heti vígjátékműsor. Ausztráliai menyasszony. Elsőrangú dán vígjáték 5 felvonásban. A legújabb feltűnt két utólréhetetlen dán komikussal, Pat és Patachonnal a főszerepben. Ez a vígjáték sokkal jobb a „Hamlet a leánynevelőben” című vígjátékunknál, mellyel egyetlen csapásra meghódították Kolozsvár közönségét. A filmtechnika felülmulhatatlan film-slágerje. A műsor keretében még egy kitűnő, két-felvonásos vígjáték: *Chaplin mint zálogos.*

Uránia-Mozgó: Az amerikai Selig gyár film-csodája! A szezon páratlan szenzációja: *A dzsungel csodái.* Grandiózus vadállatfilm. Főszerepekben Elynor Fild és Truman Van Dyks amerikai film-művészek. Még a legacélosabb idegzetet is próbára teszi e film mesteri kompozíciója. Nincs érdekesség és szépség, melyet ennek a keretében meg ne találunk. A repülőgépről letaszított tigris. A vadállatok egész falkái a dzsungelokban. Csak erős idegzetűeknek! A műsor keretében egy pompás amerikai vígjáték: *Jerry és a vámpír.*

Apolló-Mozgó: Zelnik Frigyes és Huszár Károly! „*A cayennei rab.*” Rendkívül érdekes bűnügyi dráma 7 felvonásban, a két kitűnő film-művésszel a Főszerepben. Egyike a legizgalmasabb és legszimpatikusabb tárgyú filmeknek, véges-végig lekötő cselekményel. Nagyon figyelemre méltó alkotás.

Hirdetmény

A Gheorgheni-i (Gyergyószentmiklós, Csikm.) aut. orthodox zsidó hitközségnél egy ujonnan szervezett kántor-hitoktatói állás kerül pályázat útján betöltésre.

Pályázótól megkívánatik, hogy román állampolgár, jóhangu בעל תפילה a *tarbuth módszer szerinti* ועברית בועברית tanításában, valamint gimnáziumi tanulók hittantánításában, továbbá ימים נראים Musaf előimádkozásra képességgel bírjon. Csakis olyan intelligens hitoktatói oklevéllel bíró fiatal, de nős egyének pályázzanak, kik a fenti kívánalmaknak mindenben megfelelnek.

Utiköltségek csak a megválasztottnak lesznek megtérítve.

Javadalmazás megegyezés szerint.

Georgheni, (Gyergyószentmiklós:) 1924. május hó 5-én.

Salamon Imre
hitk. jegyző

Halász Adolf
hitk. elnök

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
 Telefon interurban 2-13 * Sörgőny.: Javore, Cluj
Ékszerárugyártás, nagykereskedés
 Fogászati arany * Arany, ezüst és platina-beváltás
 és farrasztó *
 Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat.
Csak viszontelárusítóknek!

Weisz Testvérek Rt.
 szalagszövőgyára Satu-Mare

Gyárt bőrkereskedők részére cipő- és eszma-huzót (struplit), rélcipő selymfűzőt. Rövid-áru nagykereskedőknek különféle selym-szalagokat a legversenyképesebb árákon!

בית-הדפוס "קדימה"

(Cluj, Strada Baron L. Pop Nr. 10)

בית-הדפוס העברי המיוחד בגדלו ושכלולו בכל רומניה הגדולה

קבלת הזמן כל מוט ומוטאנדוסים
 עריכת מוטו מדורים מחזוריים
 כדורות תחנות כשרי הלכה ואניה
 יום באותיות מוכנים ושני
 מחזוריים בתכלית הדפוס באותיות
 יפות ואחות עינים ומדורים
 בקצוות משופרות. הזמנת
 למעטות-משהו כתובות
 מיטוביקר יוני

שרות מדויקת! * מדורים נודים!

ANTON ROSENZWEIG

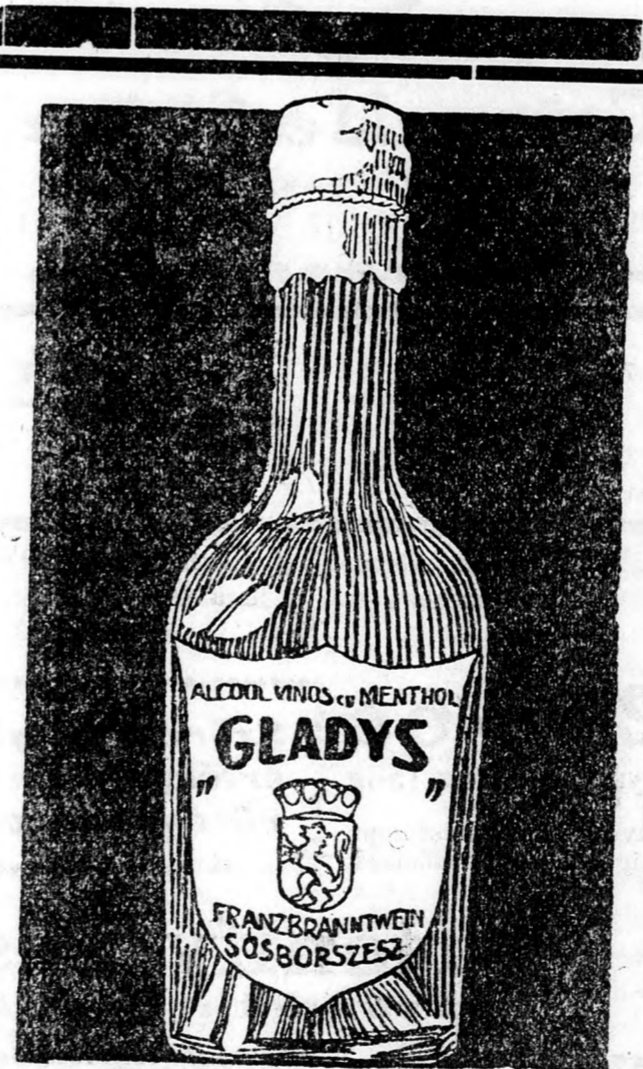
LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37-38
 (v. Széchenyi-tér). Alapított 1890 (saját ház)

ספרים האנדרלונג

DETAIL / ANGRO

Mindennemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugy-szintén gyapju és selyem nagy és gyermekta-leszek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és viszonteladók nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő árúrt a pénzt visszaküldöm.

„Gladys” sösborszesz üdit,
 „Gladys” sösborszesz erősít,
 „Gladys” sösborszesz fájdalmat csillapít
 Gyártja Herczeg Géza vegyé-szeti gyára Cluj

BERSON

gumisarkot és gumitalpat

erősítessen cipőjére, cipészével mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyuttal kiméli lábát és cipőjét. Lloyd 2502

Férfikalapokat

fest, tisztít, formál és vasal

Fehér István kalaposmester,

Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

LADAGYÁR

Mindennemű ládákat és fadóbozokat összeszegezetti és szé szedett részekben megrendelésre azonnal készit és szállit a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár

Cluj, Strada Cernauti (volt Kajántól-ut) 1 szám

Rapid 4 és 6 csapos sörlefejtő készülékek Gloria és korona dugaszoló-gépek, valamint az összes alkatrészek külön kaphatók a Banca Industriali și Comercială-nă, Cluj, Strada Regina Maria 9.

Parafa- és koronadugót állandóan raktáron tart

Mégis csak legjobb akésnéküli borotváló por, amely az ország legrégebb gyártmánya mely most ujonnan átpreparálva, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utánna

„RASOL IDEAL”
 Kapható 1/4, 1/2 kg. szép csomagolásban. 5 kg. vétel franco lei 145.—, kisebb mennyiségben lei 30.—, vidékre lei 40.— kgkint. Övakodjunk az ártal-mas utánzatoktól. Csak az „Ideal” felirású valódi

Reszling József fodrász
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 30.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Alláskeresőknek 30% kedvezmény

Egy teljesen berendezett reszelőgár 12 HP villanymotorral, 10 tőkével berendezés, esetleg eladó. Cím a kiadóban. 7197

Butorozott szobát keresek június 1-re. Leveleket „Tanító” jellegre a kiadóba kérek. 7195

Butorozott szobát keresünk két személynek, esetleg ellátással. Cím a kiadóban.

Egy szoba és konyhából álló lakást keresek. Leveleket az Uj Kelet kiadóhivatalához „Lakás” jellegre kérek.

Háromszáz lejért kis könyvtárhoz jut, ha megrendeli a következő műveket: Kaczér: Zsuzsanna és a vének, Marx: A zsidókérdés, Marton: A zsidó nemzet Erdélyben, Kabbalisták és csodatevők, Tolsztoj: Iljics Iván halála, Bródy Sándor: A nap lovagja, Richhepin: Derék emberek, Paneth: Utazásom a szentföldön, Gorion: József és testvérei, S. Werner: A zsidók jövője, Sas: Isten lábánál, Agnon: És a megörbédlt kiegészednek. Uj Kelet könyvosztálya.

Károlyi Mihály emlékiratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Belvárosban uri családnál két urileány lakást és teljes ellátást kaphat. Cím a kiadóban. 7145

Üzemvezető-téglágetőmester, elsőrendű bizonyítványokkal, állását változtatni óhajtja. Megkeresést „Elsőrendű szakember” jellegre a kiadóhivatalba kér. 7012

Könyvkötészet teljes felszereléssel eladó, esetleg egyes gépek is. Nadler, Cluj, Calea Dorobantilor 16. szám. 7194

62 legújabb héber dal [Mivchar siré Amenu] kötetével, ára 25 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Barzel

Fierarie Vasüzlet

Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13

Telefon 1049

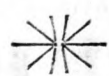
Mindennemű gyógyóvénnyeket vásárolj legjobbnapi áron, minta alapján, Fischer Sándor Timisoara II. 7154

Angol nyelvmester egyetemi végzettséggel, 3 hónapi május elején megnyitott kurzus alatt angolul beszélni és írni megtanít. Ertekezés: Strada Avram Jancu 18. este fél 8 után. 7168

**Név-
jegyeket,**

születési,
eljegyzési,
esküvői
kártyákat
és mindenféle
mulatsági
meghívókat
legszebb
kivitelben
készít a

**Kadima-nyomda
Cluj**

Vágott és vágatlan tűzifát
vagon, ől- és mázsatelekekben, ugyszintén
meszet, cementet és gipszet
legelőcsőben szállít a
Calcit Művek R.-T. Cluj
Str. Dragalina (v. Fellegvári-ut) 9. Telefon interurban 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lej

**A tavaszi divat legszebb
anyagjai nagy
választékban megérkeztek**

Grünwald és Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Erdélynek legdusabban felszerelt rövid, nürnbergi-, diszműáru és játékaru nagykereskedése

Nussbaum Testvérek

Târgu-Mureş (M.-Vásárhely) Tel. interurban 200

ELADÁS CSAK VISZONT-
ELADÓKNAK

Megjelent

a minden zsidó házban nélkülözhetetlen népszerű zsidó történelmi könyv:

**Zsidó történet —
zsidó kultúra**

Első rész
IRTA DR. FÜRST OSZKÁR

Ára 50 lei

Ifjúsági egyesületeknek csoportvétel esetén nagyobb kedvezmény. Megrendelhető a Tarbut központi irodájában Cluj, Calea Regele Ferdinand 48. sz.

Zsák

Zsineg

HAVAS DEZSO
TIMISOARA

Kötél

Engros / Endetail **FIGYELEM** Engros / Endetail

Külföldi rendes szörmedivat szemleutunkról, amelyen nagy bevásárlásokat eszközöltünk, hazaérkeztünk. Módunkban van a legutolsó divatszertintí árúkeszletünket és prémjainket bemutatni. Nyári bevásárlásoknál és rendeléseknél árdifferencia!

25% = OS
nyári árak aug. 15-ig
Javitást, átalakítástszept. 1-ig előnyösen vállalunk

Szörme molykár elleni megóvás értékgaranciával, teljes szakszerűséggel legelőcsőbb díjszabással

25% = OS
nyári árak aug. 15-ig
Javitást, átalakítástszept. 1-ig előnyösen vállalunk

Mártonffy Testvérek szücsök

szörmenagyáruháza Cluj, Piata Unirei 20. Telefoninterurban 10-25

Nagyban!

Románia legelőnyösebb bevásárlási forrásal

Kicsinyben!

Jól bevezetett
automobilképviselőlet átadó

egész Erdély részére oly cégnek, amelynek garageja és üzlethelyisége van. — Érdeklődők forduljanak D. Adamia, Agentia de publicitate Bucuresti, Strada Sarindar 4. pentru B. M. T. O. cimhez.